

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

05.09.2024.

Nr. 60

(prot. Nr.35, 2.p)

Par atļauju pagarināt vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumu līgumu termiņu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2024.gada 20.jūnijā saņēma akciju sabiedrības “Conexus Baltic Grid”, vienotais reģistrācijas numurs: 40203041605, juridiskā adrese: Stigu iela 14, Rīga, LV-1021 (turpmāk – AS “Conexus Baltic Grid”), 2024.gada 20.jūnija iesniegumu Nr.COR-N-2024/2523 par vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumu līgumiem (turpmāk – 1.iesniegums). AS “Conexus Baltic Grid” lūdz Regulatoru saskaņot balansēšanas pakalpojumu līgumu termiņu pagarināšanu.

Regulators ar 2024.gada 19.jūlija vēstuli Nr.1-2.43/1795 (turpmāk – Vēstule) pieprasīja AS “Conexus Baltic Grid” papildu informāciju un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu pagarināja administratīvā akta izdošanas termiņu uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no AS “Conexus Baltic Grid” 1.iesnieguma saņemšanas dienas, tātad līdz 2024.gada 18.oktobrim.

Regulators 2024.gada 16.augustā saņēma AS “Conexus Baltic Grid” 2024.gada 16.augusta iesniegumu Nr.COR-N-2024/2938 ar pieprasīto papildu informāciju (turpmāk – 2.iesniegums).

Regulators konstatē

1. Eiropas Komisijas 2014.gada 26.marta Regulas (ES) Nr.312/2014, ar ko izveido tīkla kodeksu gāzes balansēšanai pārvades tīklos (turpmāk – Regula) 6.panta 3.punkts noteic, ka pārvades sistēmas operatori veic balansēšanas darbības: a) tirdzniecības platformā pērkot vai pārdodot standartizētus īstermiņa produktus; un/vai b) izmantojot balansēšanas pakalpojumus. Regulas 6.panta 4.punkts noteic, ka, veicot balansēšanas darbības, pārvades sistēmas operators ievēro šādus principus: a) balansēšanas darbības veic nediskriminējošā veidā; b) balansēšanas darbībās ņem vērā visus pārvades sistēmu operatoru pienākumus pārvaldīt ekonomisku un rentablu pārvades tīklu.
2. Saskaņā ar Regulas 8.panta 1.punktu pārvades sistēmas operatoram ir tiesības iepirkt balansēšanas pakalpojumus tādās situācijās, kad zināms vai paredzams, ka standartizēti

īstermiņa produkti nevarēs nodrošināt pārvades tīkla darbību tā tehnisko iespēju robežās, vai gadījumos, kad standartizētu īstermiņa produktu tirdzniecība nav likvīda.

3. No Regulas 8.panta 3.punkta izriet, ka balansēšanas pakalpojumus pārvades sistēmas operatori iepērk, balstoties uz tirgus principiem, izmantojot pārredzamu un nediskriminējošu publiskā iepirkuma procedūru.
4. Atbilstoši Regulas 8.panta 5.punktam, ja vien valsts regulatīvās iestādes lēmumā nav atļauts ilgāks balansēšanas pakalpojuma sniegšanas laiks, balansēšanas pakalpojumu sniegšanas laiks nav ilgāks par vienu gadu, un sākuma datums ietilpst divpadsmit mēnešu periodā no attiecīgo līgumslēdzēju pušu saistību sākuma.
5. Saskaņā ar Vienoto noteikumu dabasgāzes balansēšanai pārvades sistēmā¹ 10.5.apakšpunktu, lai sniegtu balansēšanas pakalpojumus pārvades sistēmas operatoram, sistēmas lietotājs slēdz balansēšanas pakalpojumu līgumu ar jebkuru pārvades sistēmas operatoru vienotajā balansēšanas zonā.
6. 2023.gada 3.novembrī tika izsludināts iepirkums² vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumu nodrošināšanai. Iepirkuma rezultātā AS “Conexus Baltic Grid” ar Igaunijas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru Elering AS (turpmāk – Elering AS) 2024.gada 19. un 22.janvārī noslēdza balansēšanas pakalpojumu līgumus ar diviem sistēmas lietotājiem (turpmāk – Līgumi), un šie Līgumi ir spēkā līdz 2024.gada 30.septembrim. Saskaņā ar Līgumu noteikumiem, ja neviena no līgumslēdzējpusēm līdz 2024.gada 31.augustam nepaziņo par Līgumu izbeigšanu, to termiņš tiek uzskatīts par pagarinātu līdz 2025.gada 30.septembrim.
7. Regulators Vēstulē norādīja AS “Conexus Baltic Grid” uz nepieciešamību apzināt tirgus dalībnieku viedokli, lai noskaidrotu, vai citi tirgus dalībnieki būtu gatavi piedalīties AS “Conexus Baltic Grid” izsludinātā iepirkumā un uzņemties saistības, slēdzot balansēšanas pakalpojumu līgumu, un lūdza AS “Conexus Baltic Grid” sniegt Regulatoram informāciju par aptaujas rezultātiem un iespēju papildināt balansēšanas pakalpojumu sniedzēju skaitu.
8. AS “Conexus Baltic Grid” 2.iesniegumā informēja, ka AS “Conexus Baltic Grid” kopā ar Elering AS veica rakstveida aptauju, uzrunājot sešus jaunos dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājus, kuri sistēmas pakalpojumu līgumus ar AS “Conexus Baltic Grid” vai attiecīgi Elering AS noslēguši laika periodā kopš iepirkuma izsludināšanas 2023.gada 3.novembrī. Līdz aptaujas vēstulēs norādītajam termiņam, proti, 2024.gada 2.augustam, neviens no minētajiem sistēmas lietotājiem nesniedza atbildi.
9. AS “Conexus Baltic Grid” pilnvarotais pārstāvis Regulatora padomes 2024.gada 5.septembra sēdē paskaidroja, ka Līgumi tiek izmantoti gadījumos, kuros nav izmantojami standartizēti īstermiņa produkti vai gadījumos, kuros standartizētu īstermiņa produktu tirdzniecība nav likvīda. AS “Conexus Baltic Grid” pilnvarotais pārstāvis lūdza noteikt ilgāku termiņu vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumu nodrošināšanas iepirkuma veikšanai. Tāpat AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis apstiprināja, ka gadījumā, ja Regulators nesniegtu atļauju pagarināt Līgumu termiņu, AS “Conexus Baltic Grid” veiktu darbības, kas nepieciešamas, lai izbeigtu Līgumu darbību.

¹ Saskaņoti ar Regulatora 2022.gada 29.septembra [lēmumu](#) Nr.186 “Par vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas balansēšanas noteikumu saskaņošanu”

² <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/111672>

Regulators secina

1. AS “Conexus Baltic Grid”, ievērojot Regulas 6.panta 3.punkta a) apakšpunktu un ņemot vērā Regulas 8.panta 1.punktā noteikto, primāri balansēšanas darbības veic tirdzniecības platformā “GET Baltic”³. No 2.iesnieguma izriet, ka balansēšanas pakalpojumu līgumu ietvaros veikto darījumu skaita īpatsvars veido 2,6% no kopējā darījumu skaita.
2. 2023.gada 3.novembrī izsludinātā iepirkuma rezultātā ir noslēgti divi balansēšanas pakalpojumu līgumi ar vienīgajiem diviem pretendentiem, kas iepirkuma ietvaros iesniedza savus piedāvājumus. Minētais, kā arī šā lēmuma konstatējošās daļas 8.punktā norādītās aptaujas rezultāti liecina par tirgus dalībnieku nelielo interesi par iespēju sniegt vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumus.
3. Šā lēmuma pieņemšanas brīdī kopš Līgumu noslēgšanas brīža nav pagājis Regulas 8.panta 5.punktā minētais viena gada termiņš. Sniedzot atļauju pagarināt Līgumu termiņu, Līgumu termiņš faktiski būs par astoņiem mēnešiem garāks nekā Regulā noteiktais viena gada termiņš.
4. Lai arī šā lēmuma konstatējošās daļas 8.punktā norādītās aptaujas rezultāti liecina, ka tirgus dalībnieku interese sniegt vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumus ir neliela, nav izslēgts, ka iepirkumā, ja tāds tiktu izsludināts, ievērojot Regulas 8.panta 3.punkta noteikumus, piedalītos gan aptaujā iekļautie tirgus dalībnieki, gan tie, kas nepiedalījās 2023.gada 3.novembrī izsludinātajā iepirkumā.
5. Līgumi ir spēkā līdz 2024.gada 30.septembrim. Ja Līgumu termiņš netiek pagarināts saskaņā ar Līgumu noteikumiem, pastāv risks, ka laikā līdz jauna iepirkuma izsludināšanai un jaunu balansēšanas pakalpojumu līgumu noslēgšanai AS “Conexus Baltic Grid” nebūs spēkā esošu balansēšanas pakalpojumu līgumu. Vienlaikus Regulators ņem vērā, ka saskaņā ar Regulas 8.panta 3.punktā noteikto balansēšanas pakalpojumi jāiepērk, balstoties uz tirgus principiem, izmantojot pārredzamu un nediskriminējošu publiskā iepirkuma procedūru.

Ievērojot Enerģētikas likuma 83.pantu, Eiropas Komisijas 2014.gada 26.marta Regulas (ES) Nr.312/2014, ar ko izveido tīkla kodeksu gāzes balansēšanai pārvades tīklos 8.panta 1. un 3.punktu, pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 9.punktu un otro daļu, Eiropas Komisijas 2014.gada 26.marta Regulas (ES) Nr.312/2014 ar ko izveido tīkla kodeksu gāzes balansēšanai pārvades tīklos 8.panta 5.punktu, Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu un 65.panta trešo un ceturto daļu,

padome nolēmj:

1) atļaut AS “Conexus Baltic Grid” pagarināt 2024.gada 19. un 22.janvārī noslēgto vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumu līgumu termiņu līdz 2025.gada 30.septembrim;

2) uzdot AS “Conexus Baltic Grid” līdz 2024.gada 30.novembrim izsludināt iepirkumu vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumu nodrošināšanai, ievērojot Eiropas Komisijas 2014.gada 26.marta Regulas (ES) Nr.312/2014, ar ko izveido tīkla kodeksu gāzes balansēšanai pārvades tīklos 8.panta 3.punktu.

---

³ Skat. Dabasgāzes pārvades sistēmas operatora ikgadējā novērtējuma ziņojumu par 2023.gadu, 14.lpp. (https://www.conexus.lv/uploads/filedir/Zinojumi/2023_PSO_ikgad_nov_zinojums-27-06_.pdf)

Lēmums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU